

med ændringsforslag som efter vores opfattelse på afgørende vis vil styrke forbrugernes retsstilling.

Jann Sjørnsen (KRF):

Kristeligt Folkeparti er positive over for denne implementering af EU-direktivet i dansk lovgivning. Lovforslaget vil efter vores opfattelse stille forbrugerne bedre, det gælder i f.eks. i forbindelse med forlængelse af reklamationsfristen.

Vi vil også under udvalgsbehandlingen nøje følge ministerens besvarelser af de spørgsmål, som kan rejses på baggrund af høringssvarene, som er indkommet; men overvejende vil jeg sige, at vi går til sagen med henblik på, at vi kan få vedtaget forslaget ved tredjebehandlingen.

Vi vil også godt overveje nogle af de forslag, som hr. Søren Søndergaard nævnte i sin ordførertale. Jeg synes, det er udmærket at benytte anledningen til mere generelt at se på forbrugernes stilling i stedet for blot at tage udgangspunkt i denne implementering af EU-direktivet. For så vidt angår både mælk og mursten, kan der jo være anledning til at gøre sig overvejelser, og dem vil vi også gerne gøre os i Kristeligt Folkeparti.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg vil gerne takke partiernes ordførere for modtagelsen af L 26 om implementering af forbrugerkøbsdirektivet i dansk ret.

Som ordførerne ved, har vi jo, efter at direktivet blev vedtaget, nedsat en arbejdsgruppe under Justitsministeriet med professor Peter Møllevang Hansen som formand, og der har været været konsultation af både erhvervs- og forbrugerorganisationer, som har haft mulighed for at kommentere den implementering af direktivet i dansk ret, som arbejdsgruppen lagde op til. Jeg er sikker på, at netop med baggrund i den gode, grundige forberedelse, som har været gennemført i arbejdsgruppen, vil vi også her i Folketinget kunne få en god og fornuftig behandling af forslaget, når det går til udvalgsbehandling.

Der er som sagt tale om et minimumsdirektiv, og på en række områder går dansk ret jo videre end det, som direktivet forpligter os til at gøre som minimum. Fru Pia Christmas-Møller og andre har stillet spørgsmål om, hvor det er, vi overimplementerer, og det er sådan set, at vi fastholder det, der allerede er gældende dansk

ret, og som går videre end det, der lægges op til her vedrørende forbrugerbeskyttelse.

Så er der spørgsmålet om reklamationsklemmen, om jeg så må sige. Her drejer det sig om, at når vi udvider reklamationsfristen fra 1 til 2 år for forbrugerkøb, videreføres det til også at gælde for detailhandlende over for deres leverandører, for at de ikke skal ende i denne reklamationsklemme.

Jeg er enig med de ordførere, der har sagt, at her tager vi nogle om ikke store, så i hvert fald nogle små skridt, der alle har til formål at sikre en bedre retsbeskyttelse af forbrugerne, og det er som sagt skridt i den rigtige retning.

Jeg skal gerne tilkendegive her ved førstebehandlingen, at vi naturligvis vil være til rådighed under udvalgsbehandlingen for at give besvarelser på spørgsmål, men også gerne ved at lave en lovteknisk gennemgang, hvor vi kan svare ordførerne mere fyldestgørende på, hvor gældende dansk ret går videre end det, vi er forpligtet til efter direktivet.

Med disse ord ser jeg frem til en positiv udvalgsbehandling, så Danmark forhåbentlig også kan være med og implementere reglerne i dansk ret inden den 1. januar 2002.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 2:

Forslag til folketingsbeslutning om begrænsning af indsattes adgang til aktindsigt.

Af Karen Rønde (V) og Helge Adam Møller (KF) m.fl.

(Fremsat 3/10 2001).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Frank Jensen):

Beslutningsforslaget fra Venstre og Det Konservative Folkeparti opfordrer regeringen til i indeværende folketingsår at fremsætte de nødvendige lovforslag og foretage de fornødne ændringer i bekendtgørelser, cirkulærer og andre administrative forskrifter med det formål at begrænse indsattes adgang til aktindsigt.

Dette spørgsmål har vi her i Folketinget drøftet flere gange, senest da vi sidste år diskuterede et identisk forslag til folketingsbeslutning. Også i forbindelse med vedtagelsen af straffuldbyrdesloven i maj måned sidste år overvejede vi spørgsmålet om begrænsning af indsattes adgang til aktindsigt, uden at der var flertal for en sådan begrænsning.

Beslutningsforslaget bygger på de ideer, som et flertal i Straffelovrådet formulerede i december måned 1996 i en udtalelse om aktindsigt i sager om straffuldbyrkelse. I udtalelsen foreslog flertallet bl.a., at forvaltningslovens regler om partsaktindsigt ændres, så der ikke er aktindsigt for parten i forbindelse med fuldbyrdelse af frihedsstraf i sager om valg af afsoningsinstitution, sager om overførsel til anden afsoningsinstitution eller afdeling i en afsoningsinstitution eller i sager om udelukkelse fra fællesskab.

Et mindretal i Straffelovrådet mente derimod ikke, at der var behov for at foretage ændringer på området, og mindretallet henviste til, at der efter de gældende regler er adgang til at begrænse adgang til aktindsigt efter en konkret vurdering. Mindretallet fandt, at flertallets forslag om yderligere at begrænse adgangen til aktindsigt gav anledning til betænkeligheder, og derfor frarådede mindretallet forslaget.

Som det fremgik af lovforslaget forrige år om konsekvensændringer som følge af straffuldbyrdesloven, og som jeg sagde sidste gang, vi diskuterede dette forslag, er der efter min opfattelse principielle betænkeligheder ved at udelukke adgang til aktindsigt. En sådan ordning bør derfor kun indføres, hvis meget væsentlige hensyn taler for det.

Ud fra en samlet vurdering fandt jeg, at det var rigtigst ikke at stille forslag om at begrænse adgangen til aktindsigt i lovforslaget om straffuldbyrdesloven. Ligesom mindretallet i Straffelovrådet er jeg nemlig af den opfattelse, at den nødvendige begrænsning i adgangen til partsindsigt i disse sager fortsat kan opnås efter de gældende regler efter en konkret vurdering.

Jeg vil gerne fremhæve, at der med vedtagelsen af straffuldbyrdesloven er sket en lempelse af betingelserne for at kunne anbringe i og overføre til arresthus eller lukket fængsel. Oplysninger fra medindsatte er derfor ikke længere i samme grad nødvendige for at træffe de nødvendige foranstaltninger med hensyn til stærke indsatte.

Som jeg flere gange tidligere har tilkendegivet, vil jeg imidlertid løbende følge udviklingen og vurdere, om der skulle indtræffe en sådan forandring, at en ændring af reglerne om indsattes adgang til aktindsigt er påkrævet, og dette sker fortsat. Men der er altså efter min opfattelse ikke sket forandringer, der kan begrunde en ændring af reglerne, al den stund man ud fra en konkret vurdering kan undtage for aktindsigt, og fordi vi har lempet reglerne, så det ikke er nødvendigt i samme omfang, at man skal have, om jeg så må sige, dokumentation fra medindsatte for, at det er nødvendigt at overføre fra åbent til lukket fængsel eller arresthus. Det er jo som sagt det redskab, der skal til, for at personalet i vore fængsler er i stand til at sikre, at de stærke fanger ikke ødelægger afsoningsmiljøet ved at gøre det utrygt for de mindre stærke, altså svage fanger.

Vi har jo også etableret de særlige rockerafdelinger i fængslerne. Enhver ved, at rockerne har udgjort et særskilt, stort problem i fængslerne ved at skabe et u hensigtsmæssigt afsoningsmiljø for de øvrige indsatte. Nu har vi en særlig afdeling, både i Horsens og i Nyborg og i Vestre Fængsel, og det gør det jo altså muligt at anbringe den gruppe af fanger, som har udgjort et særskilt stort problem for de mindre stærke indsatte, her.

Som sagt er det foranstaltninger, der ikke kun skal sikre trygheden for personalet, men også styrke trygheden for de mindre stærke, altså de svage fanger, og på det grundlag, med de initiativer, der allerede er taget her fra regeringens side, kan vi af de årsager og forklaringer, jeg her har gennemgået, ikke støtte beslutningsforslaget.

Dorte Bennedsen (S):

Det er kun ca. 10 måneder siden, at vi drøftede et beslutningsforslag, der er helt identisk med det foreliggende, og det kan derfor næppe undre forslagsstillerne, at de bemærkninger, jeg på Socialdemokratiets vegne skal komme med, ligger tæt op ad, hvad vores ordfører sagde i december sidste år.

I bemærkningerne til forslaget tales der om politikeres forpligtelse til at sikre, at indsatte og personale ikke lider overlast, og til at sikre de svage indsattes retssikkerhed, en betragtning, vi helt deler.

Men når der så videre står: »Forslagsstillerne vægter de svage indsattes retssikkerhed og personalets og de pårørendes sikkerhed højere, end at stærke indsatte uforstyrret kan øve vold og trusler«, så bliver jeg nødt til at spørge forslagsstillerne, om der i disse ord ligger, at de kan pege på noget parti eller på nogen politiker, der ikke har den samme prioritering.

Sagen er jo den, at Socialdemokratiet og, tror jeg, alle andre partier er enige i målet, men at uenigheden opstår, når vi skal vælge midlerne til at nå dette mål.

Socialdemokratiet vil ikke acceptere forhold i vores fængsler, som giver de negative, stærke indsatte mulighed for at tage magten og for at tyrannisere medfanger eller true personale, og derfor har vi valgt nogle andre initiativer, som er langt mere virkningsfulde.

At begrænse aktindsigten hjælper jo ikke på det helt grundlæggende problem, at stærkt negative indsatte er dominerende og truende over for svage indsatte.

For at komme det problem til livs, er der netop oprettet særlige fængselsafsnit i Horsens, i Nyborg og i Vestre Fængsel, sådan at man kan adskille de stærke, negative indsatte fra de øvrige, og hertil kommer også, som ministeren jo var inde på, at der med vedtagelsen af straffuldbyrdesloven er sket en lempelse af betingelserne for overflytning, en lempelse, der gør det nemmere at træffe de nødvendige foranstaltninger med hensyn til de stærke, negative indsatte.

Vi skal også pege på, at med de regler, vi allerede har i dag, gives der faktisk en mulighed for at begrænse aktindsigten efter en konkret vurdering, og dét kombineret med de allerede vedtagne foranstaltninger til at adskille stærke og svage fanger er efter vores opfattelse langt mere virkningsfuldt end det foreliggende forslag, og vi kan derfor ikke støtte forslaget.

(Kort bemærkning).

Karen Rønde (V):

Ministeren og Socialdemokratiets ordfører tilkendegav, at de var enige i beslutningsforslagets formål, nemlig at de stærke fanger ikke må tyrannisere de andre indsatte eller ansatte, men at de fandt, at de eksisterende muligheder og redskaber var tilstrækkelige for at undgå dette.

Så vil jeg høre den socialdemokratiske ordfører: Gør det slet ikke indtryk på fru Dorte Bennedsen, at fængselsfunktionærernes formand, fængselsfunktionærerne generelt, ønsker netop denne form for begrænsning af aktindsigten?

I sommer udtalte fængselsfunktionærernes formand, at, og jeg citerer: Der er efterhånden ikke mange indsatte, der tør fortælle os, hvis der er opsejling til et eller andet i fængslet. De er bange for, at de, som de angiver, kommer efter dem, når de i deres akter kan læse, hvem der har informeret personalet.

At det vil betyde en forringelse i de indsattes vilkår, må man ifølge Carsten Pedersen tage med, og jeg citerer: Prisen for de regler, der er i dag, betaler de svage indsatte og personalet for. Så må man gøre op med sig selv, hvilke hensyn man vil tage. I dag har man valgt hensynet til de negative, stærke indsatte, slutter han.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jo, de forhold, der har været i vores fængsler, gør et stort indtryk på os. Vi synes ikke, hvad jeg også gav udtryk for i min ordførertale, det er acceptabelt, at stærke indsatte skal være dominerende hverken over for medfanger eller over for personalet. Men vi har altså ændret reglerne, og det er sket for cirka et års tid siden. Og jeg synes nok, at vi nu skal prøve at se, om disse regler ikke gør, at vi får løst problemet. For vi kan godt ophæve aktindsigten, men vi løser ikke ved at ophæve aktindsigten det problem, at de stærke, negative fanger stadig er dominerende. Det kan vi løse ved disse særlige afdelinger, vi har oprettet. Så jo, det gør indtryk, og derfor vil vi også følge udviklingen meget tæt og nøje.

Men det er en god regel, synes jeg, på det her felt, som det er det på politiområdet og på en række andre områder, at vi ikke går ind og ændrer på tingene på baggrund af en enkelt gruppes bemærkninger, men at vi får et samlet udspil, at vi får et udspil på det her felt fra kriminalforsorgen, hvis de mener, at de nu vedtagne tiltag ikke har slået til.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

I forbindelse med det forslag, som Dansk Folkeparti støtter, om at begrænse fangers aktindsigt, kunne jeg da godt tænke mig at spørge fru Dorte Bennedsen, om ikke det store antal af trusler og repressalier mod fængselsfunktionærer, vi ser i de her år, vækker til eftertanke. Måske kunne fru

Dorte Bennedsen her fra Folketingets talerstol fortælle, hvordan udviklingen har været, at vi har set stigning i antallet af repressalier, og at det jo netop er derfor, at sigtet i forslaget er rigtigt, nemlig at man prøver på at stille sig på fængselsfunktionærernes og de ansattes side, i stedet for at man stiller sig på fangerens side. Det er jo trods alt over for fængselsfunktionærerne, vi har det ansvar, at de trods alt har en rimelig sikkerhed i deres job.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Hvis hr. Peter Skaarup havde hørt, hvad ministeren sagde, så ville han også have noteret sig, at med regelændringen, med ændringen af straf fuldbyrdsloven, er det blevet nemmere at overflytte. Det vil sige, at der er mindre behov for at få oplysninger fra medfanger, fra ansatte.

Det kombineret med, at man i konkrete sager i dag kan undlade aktindsigten, synes jeg er to gode ting, og vi må se, om det ikke også hjælper. Jeg vil meget gerne give et tilsagn om, at vi følger dette her tæt, men i modsætning til hr. Peter Skaarup ønsker jeg ikke at lave om bare for at lave om, men jeg ønsker at se, om de tiltag, vi har lavet, som forekommer at være fornuftige og rigtige, så ikke også vil hjælpe på problemet.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Fru Karen Rønde som ordfører.

Karen Rønde (V):

Venstre ønsker at stoppe de stærke fangers tyrannisering af de svage indsatte og af personalet. Derfor har vi fremsat et forslag, der skal begrænse de stærke fangers aktindsigt i visse disciplinærsager.

Baggrunden for forslaget er særdeles alvorlig, nemlig den uheldige udvikling i nogle af vores afsoningsinstitutioner, hvor grupper af indsatte har skabt sig en særlig magtposition, som forringer de andre indsattes afsoningsforhold i en sådan grad, at vi bliver nødt til at træffe modforanstaltninger.

Klientellet i fængslerne har ændret sig. Der er flere psykisk syge, flere narkomaner, flere af en anden etnisk oprindelse. Og i takt med at vel fungerende dømte afsoner samfundstjeneste, ja, så vokser koncentrationen af hårde indsatte i fængslerne. Vi anerkender, at det med straffuldbyrdsloven er blevet nemmere at kunne anbringe dømte i og overføre disse til arresthuse eller lukkede fængsler. Og der er flere steder

etableret særlige afdelinger for negative, stærke indsatte med gode resultater. Men vi skal også huske på, at der med denne ordning imidlertid er skabt et spillerum for andre indsatte. Og så er der stadig væk stærke indsatte, og der er stadig væk en risiko ved at videregive oplysninger om indsatte.

De gældende regler betyder således, at kriminalforsorgen ikke altid får de tilstrækkelige oplysninger til at kunne træffe de afgørelser, der er nødvendige for at opretholde og sikre ro og orden i fængslerne, og herved forhindres kriminalforsorgen i at sikre de øvrige indsatte mod vold, trusler og anden chikane.

Det bør kunne garanteres de ansatte og de indsatte, at når de videregiver oplysninger, kommer deres navn ikke i de forkerte hænder. For det er jo sådan, at man i dag udsætter sig selv for en sikkerhedsrisiko ved at videregive oplysninger.

Den nuværende retstilstand medfører også, at fængselsfunktionærer og deres familier undertiden udsættes for trusler og chikane, fordi personalet har afgivet belastende rapporter og udtalelser om trusselsepisoder, som de stærke indsatte har været involveret i. Det finder Venstre er uholdbart.

Det kan ikke være meningen, at de indsatte og at personalet i angst for repressalier ikke tør videregive belastende oplysninger om en indsat, som ellers ville være blevet fjernet fra afdelingen eller institutionen, som vedkommende tyranniserer.

Og jeg vil gerne gentage, hvad formanden for fængselsfunktionærerne, som må forudsættes at have fingeren på pulsen ude i den virkelige verden, har udtalt denne sommer, at han ønsker, man fratager de indsatte retten til aktindsigt i de sager, der vedrører dem selv, for som han siger: Der er efterhånden ikke mange indsatte, der tør fortælle os, hvis et eller andet er under opsejling i fængslet. De er bange for, at de, som de angiver, kommer efter dem, når de i deres akter kan læses, hvem der har informeret personalet.

Carsten Pedersen fortsætter: Prisen for de regler, der er i dag, betaler de svage indsatte og personalet, og så må man gøre op med sig selv, hvilke hensyn man vil tage. I dag har man valgt hensynet til de negative, stærke indsatte.

Det kan vi ikke sidde overhørig. Som formand for fængselsfunktionærerne ved Carsten Pedersen, hvordan virkeligheden ser ud i de danske fængsler, og hvad der er brug for, og han efterlyser netop en begrænsning af aktindsigten.

Venstre vægter personalets og de pårørendes sikkerhed højere, end at stærke indsatte uforstyrret kan udøve vold og trusler. Venstre ønsker, at indsatte, der opfører sig ordentligt, kan få lov til at afsone i fred. Vi har som politikere en forpligtelse til at sikre, at indsatte og personale ikke lider overlast. Det kan en begrænsning af aktindsigten være med til. Derfor denne gensættelse.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Frank Jensen):

Det er selvfølgelig ethvert partis og også ordførers ret at sige, hvad man vil i tilknytning til et forslag. Jeg vil bare på vegne af de medarbejdere, jeg har det politiske ansvar over for, sige, at det ikke er acceptabelt at påstå, at man uforstyrret kan udøve vold og terror i fængslerne. Det er jo det samme som at kritisere de godt 4.000 medarbejdere, der er i fængslerne, at sige, at de stærke fanger uforstyrret kan udøve terror og vold.

Jeg håber, at Venstres ordfører vil trække det tilbage, for vi kører en politik sammen med Direktoratet for Kriminalforsorgen, hvor vi siger, at enhver krænkelse af personalet, enhver udøvelse af vold mod personalet i fængslerne, selvfølgelig er en meget, meget alvorlig sag, som skal anmeldes til politiet. Og ledelsen tager det her meget, meget alvorligt.

Derfor er det selvfølgelig ikke acceptabelt, at et partis ordfører herfra står og siger, at det er noget, man uforstyrret kan gennemføre i fængslerne.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Fru Karen Rønde stod her og sagde, at Kriminalforsorgen ikke får de nødvendige oplysninger til at kunne gribe ind. Jeg vil egentlig gerne høre, hvilken dokumentation fru Karen Rønde har for det. Altså hun har citeret, hvad fængselsfunktionærernes formand har udtalt i sommer. Men jeg vil godt høre, om hun har nogen dokumentation. Jeg mener faktisk, jeg i rimelig og ordentlig grad læser mine bilag; jeg synes, at ud over justitsministeren var Folketingets Retsudvalg stedet, man skulle henvende sig, og jeg mindes ikke at have set nogen dokumentation for den påstand, som fru Karen Rønde kommer med her.

Jeg synes, vi skal passe på, for det er meget let at bygge en forestilling op og sige, at sådan og sådan er det. Jeg synes, det er rimeligt, at der

også er en betydelig grad af dokumentation bag ens udtalelser.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det er et spørgsmål, der er lidt i samme stil som fru Dorte Bennedsens, for nu har jeg læst forslaget flere gange ret grundigt, og jeg kan altså ikke se nogen speciel grund til, at der skulle ageres nu frem for tidligere. Man tager i beslutningsforslaget udgangspunkt i flertallets indstilling fra dengang, der var lagt op til straffuldbyrdelsesloven, og så beskriver man i øvrigt, at det er uholdbart, at stærke fanger kan ..., osv., og at der er mange indsatte, som truer ansatte og familier, og derved kan der skabes nogle magtforhold i fængslerne, som er helt uholdbare.

Alle disse ting har vi netop diskuteret i forbindelse med straffuldbyrdelsesloven, og det var jo en af grundene til, at vi gjorde det lettere for personalet at kunne foretage disciplinæranstaltninger over for de indsatte.

Derfor savner jeg dokumentation for, at det efter straffuldbyrdelseslovens vedtagelse er blevet værre i fængslerne, end det var før. De ubehagelige arbejdsforhold, som fru Karen Rønde påpegede i sin ordførertale, er jo nogle, som vi kendte, fra før vi gennemførte straffuldbyrdelsesloven.

Så jeg synes, at forslagsstillerne på en eller anden måde skylder at beskrive: Hvad er det så, der har ændret sig efter straffuldbyrdelsesloven, som gør, at det nu er påkrævet at handle?

(Kort bemærkning).

Karen Rønde (V):

Først til ministeren: Jeg er meget glad for, at ministeren tilkendegiver her fra Folketingets talerstol, at man i de danske fængsler og arresthuse ikke uforstyrret kan udøve vold. Og jeg vil da gerne høre, om ministeren her fra Folketingets talerstol kan garantere for, at dette aldrig sker i kriminalforsorgens institutioner?

Til fru Dorte Bennedsen vil jeg gerne sige, at jeg synes da, det er en skam, at hun ikke vil tage mit ord for givet, når jeg nu citerer fængselsfunktionærernes formand, men jeg kan oplyse, at jeg havde møde med fængselsfunktionærernes formand sidste mandag, og han gentog det: Både fængselsfunktionærernes formand og Venstre vil gerne anerkende, at med straffuldbyrdelsesloven har vi fået nogle nye redskaber, med de nye afdelinger for særlig stærke negative fanger har vi fået nye redskaber, men de fin-

der ikke ude i den virkelige verden, at disse redskaber er tilstrækkelige. De efterlyser et yderligere redskab, netop begrænsningen af aktindsigten, som i dette forslag stadig væk er aktuel. Selv om det jo bygger på Straffelovrådets flertalsbetænkning i 1996, ønsker de stadig væk dette gennemført til trods for det, der er sket.

Og det er dermed også et svar til fru Elisabeth Arnold.

Men jeg vil gerne sørge for, at vi får en henvendelse fra Dansk Fængselsforbund, som beskriver og gentager dette ønske om en begrænsning af aktindsigten.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jamen bare lige for at få afklaret, om det er en eller anden happening, vi deltager i: Altså var det et helt seriøst spørgsmål, jeg hørte blev stillet af fru Karen Rønde, gående ud på, at justitsministeren skulle garantere, at der ikke i noget fængsel foregik et overgreb fra stærke fangers side? Var det et helt seriøst spørgsmål, eller er det led i en eller anden happening?

Det tror jeg vi må have afklaret, før vi går videre, for ellers tror jeg, at vi let kommer til at snakke forbi hinanden.

Justitsministeren (Frank Jensen):

Ja, jeg var også et øjeblik i tvivl om min rolle i spillet, og jeg synes sådan set ikke, det var et spørgsmål, der forventes noget svar på. For selvfølgelig ved vi alle sammen, vi, der har besøgt fængsler ofte inden for de seneste år, at tilstanden i vore fængsler er blevet værre i kraft af, at klientellet, der kommer i vore fængsler, bliver tungere og tungere, i kraft af også, at vi mere bruger alternativer til frihedsstraf, nemlig sådan at de bedre udrustede, bedre stillede indsatte, som kom i fængsler tidligere, i dag kommer i samfundstjeneste. Så derfor bliver, alt andet lige, det klientel, der ender med at komme i fængslerne, et tungere klientel.

Også samfundsmæssige forandringer har gjort – som fru Karen Rønde selv var inde på og gav, synes jeg, en rigtig og god beskrivelse af – at der kommer flere personer i fængsel, som har personlige problemer, misbrugsproblemer og andet, som gør, at miljøet bliver tungere og mere besværligt og også desværre oftere mere farligt for personalet og de andre indsatte, som ikke selv har de her problemer.

Det gør vi alt for at forandre gennem etablering af behandlinger inde i fængslerne, gennem

særlige afdelinger, som også er beskrevet. Men man skal også tænke over, om vi virkelig med at fjerne den her forvaltningslovssikkerhed, man har haft tidligere, hvor man kunne få aktindsigt, opnår noget reelt med det – altså vi ved jo, at praksis i dag er, at man ud fra en konkret vurdering giver afslag på partsaktindsigt – om vi så ikke bare her får en debat for debattens skyld, for jeg har meget svært ved for alvor at se, at vi ved at fjerne denne her partsaktindsigtsadgang ved lov fik løst det fundamentale problem.

Det fundamentale problem er, at vi har mange indsatte, som er aggressive, og som *skal* håndteres anderledes, og jeg er meget åben over for, at vi kunne få nogle virkelig nye forslag. Det her er jo et gammelt forslag, det er et forslag, vi har vurderet mange gange. Vi ved, at der er retssikkerhedsmæssige argumenter imod det, og jeg tvivler som sagt også på, at det vil være et ordentligt bidrag.

Derimod har vi jo gennemført det, som også lå i Straffelovrådets betænkning eller redegørelse fra 1996, den anden del, nemlig det at kunne overføre indsatte uden at skulle have de her begrundelser, som tidligere skulle til, for at kunne overføre dem til en anden institution, en anden afsoningsinstitution. Det mener jeg alt andet lige er et langt mere effektivt redskab til at få flyttet en indsat, som man notorisk ved, selv om man ikke kan dokumentere det, er en trussel for medarbejdernes, personalets tryghed og de indsattes sikkerhed.

Men som sagt: Jeg kan ikke garantere. Jeg ved, hvordan virkeligheden er. Jeg kommer selv ofte i fængslerne og møder personalet og har drøftelser med personalet. Jeg kender også godt forbundets holdning, men jeg er ikke overbevist om endnu, at det er den rette vej at gå.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Al respekt for Venstre og for deres ønsker om at holde møder med f.eks. Dansk Fængselsforbunds ledelse. Det står ethvert parti frit for at gøre noget sådant.

Men hvis en organisation af funktionærer eller ansatte har et seriøst ønske om nogle ændringer, så forekommer det efter min vurdering rimeligt, at så går man til Kriminalforsorgens ledelse – i dette tilfælde er det Kriminalforsorgen – det er dens opgave at afveje hensyn og synspunkter.

Så har man jo endelig den mulighed, hvis man ikke synes, man kommer igennem hos Kri-

minalforsorgen, ja, så kan man henvende sig til Folketingets Retsudvalg. Det står også enhver organisation frit for at skrive.

Jeg må så igen sige, at jeg har ikke i mine papirer nogen form for henvendelse, hverken fra kriminalforsorgen eller fra Dansk Fængselsforbund om dette problem. Man er altså gået til Venstre, eller Venstre er gået til Dansk Fængselsforbund, jeg ved ikke, hvordan det er foregået; det står som sagt enhver frit for. Men det er jo ikke helt sikkert, at vi andre skal følge den linje, som Venstre her har lagt i forbindelse med sådanne møder.

(Kort bemærkning).

Karen Rønde (V):

Først til hr. Søren Søndergaard: Mit svar var absolut ikke ment som en joke eller et indslag i en happening.

Til ministeren vil jeg sige: Ministeren nævner, at det er et gammelt forslag. Det er korrekt. Men det er jo ikke ensbetydende med, at det er et dårligt forslag, og det har vist sig bl.a. så sent som i dag, at gamle V- og K-forslag ender med at blive regeringens forslag, måske bare i en lidt anden udformning.

Vi anerkender også i Venstre, som jeg også har sagt tidligere, at dette lovforslag ikke løser alle problemer overhovedet. Vi mener bare, at det er et lille tiltag i den rigtige retning for at få de indsatte til at opføre sig ordentligt, og for at personalet ikke lider overlast, når de ønsker at videregive oplysninger om medindsatte, der tyranniserer eller chikanerer andre indsatte eller personale.

Til fru Dorte Bennedsen vil jeg sige, at ministeren for kort tid siden, lige før jeg var på talerstolen, sagde, at ministeren er bekendt med fængselsfunktionærernes forbunds holdning og ønske om at begrænse aktindsigten, og det er jo tilladt, også i Socialdemokratiet, formoder jeg, at tale med partifæller.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg vil godt sige, at jeg synes, det er fuldstændig absurd, fuldstændig absurd, fra Folketingets talerstol at forlange af en justitsminister, at han skal garantere, at der ikke noget sted i noget fængsel på noget tidspunkt foregår et eneste overgreb fra en stærk fange på andre i det fængsel.

Jeg synes, det er fuldstændig absurd, det er fuldstændig latterligt, og jeg synes, at fru Karen

Rønde skulle overveje den metode udtrakt til andre områder: En justitsminister, der skal garantere, at der ikke noget sted i landet på noget tidspunkt foregår indbrud, eller at der ikke foregår et mord, eller en trafikminister, der skal garantere, at der ikke på nogen landeveje køres for stærkt. Det er absurd.

Jeg håber, at hr. Helge Adam Møller går op og siger, at det ikke er en del af det borgerlige alternativ at komme med den slags fuldstændig latterlige krav, for det har ingen mening.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Fru Dorte Bennedsen – tredje og sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Ja, hvis argumentationen er lidt svag, så kan man altid klare sig med en morsom bemærkning, og det gjorde fru Karen Rønde jo her over for mig.

Jeg kender udmærket godt Dansk Fængselsforbunds formands synspunkter, for de har været refereret i pressen. Det ændrer ikke ved, at hvis Dansk Fængselsforbund mener disse ting og ønsker, at der skal gøres noget ved dem, så bør de henvende sig til Kriminalforsorgen, og hvis de ikke er tilfredse med det, ja, så har de muligheden for at skrive til Folketingets Retsudvalg.

Her har man altså selv henvendt sig til – eller taget imod, jeg ved ikke hvad – Venstre. Man har ikke henvendt sig til Folketinget som sådan eller, så vidt jeg er orienteret, til kriminalforsorgen. Den kendsgerning kan fru Karen Rønde altså ikke afvise med en bemærkning om, at justitsministeren og jeg skal tale sammen. Det gør vi faktisk daglig. Det skal vi også nok fortsætte med; det skal jeg love fru Karen Rønde.

(Kort bemærkning).

Karen Rønde (V):

Til hr. Søren Søndergaard vil jeg blot sige, at mit indlæg var taget ud af min ordførertale som et svar på det, ministeren angreb, så hvis det var sådan, at hr. Søren Søndergaard havde lyttet efter, så ville han have forstået konteksten.

Men jeg kan dog sige, at denne regering lidt populært sagt godt nok tidligere har haft det med at udstede garantier.

Til fru Dorte Bennedsen vil jeg sige, det er jo tilladt for folketingsmedlemmer at lytte og erfare og selv tage initiativ til at blive klogere på den

virkelige verden. Det er jo ikke en forudsætning, hvis man skal ændre noget herindefra, at alle så skal komme til os. Det er heldigvis tilladt – og jeg kan varmt anbefale det – at man som folketingsmedlem bevæger sig ud i den virkelige verden og snakker med de mennesker, der har fingeren på pulsen dér.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):
Hr. Helge Adam Møller som ordfører.

Helge Adam Møller (KF):

Man kan jo indimellem komme galt af sted, rigtig galt af sted, hvis man er meget skråsikker og siger, at nogle andre ikke har gjort noget, som de burde have gjort.

Nu har fru Dorte Bennedsen to gange i træk beskyldt Venstres ordfører og også Dansk Fængselsforbund for, at de burde have henvendt sig til Folketinget, hvis de havde det synspunkt, eller til deres egen Kriminalforsorg, så kunne vi have behandlet det, og ikke bare være gået til den ene eller den anden.

Jamen det har de også, må jeg sige til fru Dorte Bennedsen. Vi har jo fået henvendelse i Retsudvalget. Lad mig minde om, at den nuværende justitsministers forgænger nedsatte en arbejdsgruppe, der skulle komme med forslag til bekæmpelse af organiseret kriminalitet. Han indsatte et antal embedsmænd fra sit eget ministerium, han indsatte repræsentanter fra Rigspolitichefen, fra Dansk Fængselsforbund med formanden og fra kriminalforsorgen og fra mange andre.

Denne arbejdsgruppe kom med en fuldstændig enig indstilling, hvor det her var et af punkterne. Den blev sendt til justitsministeren, og den blev sendt til Retsudvalget som et forslag fra Dansk Fængselsforbund og de øvrige om, at det her skulle vi ændre. Så fru Dorte Bennedsen har altså fået den, og alle vi andre har fået den, men det er mange år siden; det er snart 4 år siden.

Derfor foreslog vi det også for et år siden og sagde: Nu må vi da snart gøre et eller andet. Og da sagde fru Dorte Bennedsen også, at nu må vi se på det og overveje, hvis det ikke virker.

Nå, men de har altså henvendt sig på den rigtige og den reglementerede måde. Det var for øvrigt en fuldstændig enig arbejdsgruppe, også de embedsmænd fra Justitsministeriet, der var indsat. De fandt ikke nogen retssikkerhedsmæssige betænkeligheder ved det her. Men det vil jeg godt gøre, for det er jo stærkt betænkeligt, og

det er i virkeligheden et meget ubehageligt forslag. Det skal jo siges klart og tydeligt, så man ved, hvad det drejer sig om. Det er jo betænkeligt og stærkt ubehageligt over for en række mennesker. Jeg tænker på rockere og narkobagmænd og andre hensynsløse overfanger eller såkaldte stærke fanger, der altså vil dominere i fængsler. For dem er det ubehageligt. For resten er det en kæmpe fordel.

Det er vel også derfor, at vi kan konstatere, at dels en enig arbejdsgruppe med repræsentanter fra Justitsministeriet, dels et kæmpe flertal i Straffelovrådet har foreslået det her, dels at fængselsinspektørerne, dels at Dansk Fængselsforbund har foreslået det, altså dem, der til daglig af dette Folketing og denne justitsminister er sat til at sikre ordnede forhold i fængslerne, så man også kan få noget ud af at være i fængslerne; man kan lære noget, og man kan leve på en ordentlig måde og komme ud som et bedre menneske.

Når de samstemmende kommer og siger: Vi har brug for det her redskab ved siden af en række andre; ja, så kan man selvfølgelig som fru Dorte Bennedsen sige, at vi heller ikke vil acceptere det – og det sagde fru Dorte Bennedsen meget klart, og tak for det – men vi har nogle meget bedre forslag.

Jeg har altid en ufattelig stor respekt sagt sådan lidt ironisk for folketingsmedlemmer, der sidder her, hvad enten det er fru Dorte Bennedsen eller mig, og tror, at vi meget bedre ved, hvordan man gør forholdene ude i fængslerne ordentlige, end de svage fanger, der lider, end de ansatte, der til daglig skal få det til at fungere. Lad os dog lytte lidt til dem. Som sagt har de i fuldstændig enighed bakket op om forslaget, og de har henvendt sig adskillige gange til Folketinget.

(Kort bemærkning).

Justitsministeren (Frank Jensen):

Jeg kan helt bekræfte det sagsforløb, som hr. Helge Adam Møller har beskrevet. Jeg har heller aldrig på noget tidspunkt benægtet kendskabet til forbundets og de øvrige repræsentanter for justitsvæsenets ønsker i den her retning.

Det, som hr. Helge Adam Møller så skal have med, er, at det jo ikke alene var det her spørgsmål, men der var også en anden del, nemlig det, som er gennemført i straffuldbyrdsloven: adgangen til at kunne overføre indsatte fra den ene institution til den anden og fra henholdsvis åbent til lukket fængsel.

Tidligere, før den nye straffuldbyrdelseslov, skulle man kunne påvise, at der var bestemt grund til at antage, at den dømte ville begå vold mod medindsatte eller mod personalet. Efter straffuldbyrdelsesloven kan den gruppe af indsatte anbringes i arresthus eller lukket fængsel, hvis det må anses for nødvendigt for at forebygge overgreb mod medindsatte, personale eller andre i institutionen.

Jeg er sikker på, at vi med den her adgang, som vi jo drøftede også her i Tinget og i høj grad mellem regeringspartierne, da vi fremsatte forslaget til straffuldbyrdelsesloven, plus de øvrige initiativer, der er taget *siden* dengang – sagt til hr. Helge Adam Møller – den rapport kom fra arbejdsgruppen om etablering af de særlige afdelinger for stærke fanger, har fået et godt redskab.

Og når der er rejst, og det ved hr. Helge Adam Møller også at der var rejst fra mindretallets side i Straffelovrådet, synes jeg, berettigede retssikkerhedsmæssige spørgsmål, er regeringspartierne ikke sprunget til at fremsætte det forslag, som ligger fra V og K. Vi har ikke kunnet give de rette svar på de spørgsmål, der er rejst af retssikkerhedsmæssig karakter, hvorimod vi har gennemført alle de initiativer, som ikke var behæftet med de samme retssikkerhedsmæssige problemer.

(Kort bemærkning).

Dorte Bennedsen (S):

Jeg holder meget af belæringer fra hr. Helge Adam Møller, og det er jo ikke første gang og vel nok heller ikke sidste gang, jeg får sådan en.

Jeg er helt klar på hele det forløb, hr. Helge Adam Møller beskriver, men han sagde jo noget meget vigtigt til allersidst, nemlig at det er adskillige år siden. Jeg tror, det er 3-4 år siden, at vi fik den henvendelse.

Det, det handler om her, er, at nu har vi altså ændret straffuldbyrdelsesloven og de ting, vi har været inde på. Fru Karen Rønde sagde: Jamen i sommer har formanden sagt, og var det i mandags, havde Venstre haft møde med Dansk Fængselsforbund, osv. osv. Det er altså, *efter* at straffuldbyrdelsesloven er indført, og det er dér, hvor jeg siger, at hvis Fængselsforbundet stadig væk og på trods af indgrebet har disse synspunkter, var det rimeligt, at de gav lyd fra sig.

Og så sagde fru Karen Rønde også, at vi har lov til at gå ud og lytte. Ja, selvsagt, men vi skal også som folketingsmedlemmer være utrolig varsomme. De stærkeste advarsler gennem ti-

derne er vel kommet fra fru Birthe Rønn Hornbech, fru Karen Røndes kollega og partifælle, mod, at vi laver hovsalovgivning, at vi får øje på et problem, og så går vi ud og laver lovgivning og løser det ene problem, uden at sagerne bliver set i en sammenhæng.

Her synes jeg, det er vigtigt, at man får set tingene i en sammenhæng. Det er også derfor, jeg synes, det er vigtigt, at man hører kriminalforsorgens synspunkter om det her og ikke kun enkelte forbunds, og at vi får vurderet tingene.

Men som sagt, jeg takker hr. Helge Adam Møller for belæringen og glæder mig til den næste.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det forekommer mig, at vi på en eller anden måde diskuterer noget, der er lidt i forlængelse af hinanden. Vi er jo enige om, at der skal være mulighed for at begrænse aktindsigten for fanger, for indsatte. Det er der altså mulighed for efter den lovgivning, vi har vedtaget her i Folketinget med stor opslutning fra hele Folketinget om straffuldbyrdelse.

De henvendelser, som man taler om, er altså nogle, der stammer tilbage, fra før den lov blev vedtaget, og derfor vil jeg gerne spørge hr. Helge Adam Møller: Ved hr. Helge Adam Møller, i hvilket omfang aktindsigt er blevet begrænset efter en konkret vurdering, således som det er muligt efter den nugældende lov, altså efter at den nye lov er trådt i kraft, for det kunne være en god rettesnor for, hvordan den nye lov virker?

Jeg er meget villig til at diskutere, hvordan aktindsigten skal fungere ude i det praktiske liv i fængslerne, men jeg synes, det ville være rart at vide, hvordan den nye lov faktisk virker.

Har hr. Helge Adam Møller nogen som helst form for talangivelser eller beskrivelser af, hvordan de nye regler virker i praksis?

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Nej, jeg kan ikke stille mig op på ét ben og repetere nøjagtig den paragraf i den nye straffuldbyrdelseslov. Det indrømmer jeg blankt, selv om jeg kan så meget andet.

Men jeg kan jo konstatere, at efter at denne lov er vedtaget og trådt i kraft, har vi igen et udsagn fra dem, der altså ved langt mere om fængselsforhold, end jeg gør, og sikkert også end fru Elisabeth Arnold gør, og de mener stadig væk,

at det her er et problem. Det ligger lidt i forlængelse af det, fru Dorte Bennedsen spurgte om.

Først vil jeg sige med hensyn til fru Birthe Rønn Hornbech, at hun tit har nogle gode og skarpe og rigtige analyser af noget, hvis vi er ved at gøre noget galt. Jeg håber også, fru Dorte Bennedsen har bemærket, at fru Birthe Rønn Hornbech også er medforslagsstiller til dette forslag.

Ellers vil jeg sige, at den måde, som justitsministeren fremskillede sagen på før, var 100 pct. korrekt. Dengang udtalte denne arbejdsgruppe med alle disse personer i, at man havde en lang række forslag. Et af forslagene var det, vi diskuterer. Andre var mange af de forslag, der er kommet med. Men man satte dem ikke i modsætning til hinanden, man sagde, at samlet får vi den efter arbejdsgruppens opfattelse – og det var en enig arbejdsgruppe – bedste løsning, hvis vi både vedtager det her med aktindsigt og alle de andre ting.

Man har altså koblet det her med aktindsigt ud, og derfor mener jeg, det er vigtigt, når brugerne nu kommer og siger: Vi mener stadig væk, at den ekstra lille sløjfe vil gøre det endnu bedre at færdes i fængslerne for alle de ordentlige mennesker, både fanger og dem, der skal passe på dem.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Fru Hanne Lauritsen som ordfører.

Hanne Lauritsen (SF):

SF er af den samme mening, som vi har været ved de tidligere behandlinger, nemlig at strafafsonere skal have de samme rettigheder som andre dele af befolkningen under hensyntagen til deres frihedsberøvelse. Derved mener vi ikke, man kan fratage en indsat retten til aktindsigt.

Det skal samtidig ses som en pædagogisk foranstaltning. Hvis ikke man kender baggrunden for den disciplinære straf, har man jo ikke nogen mulighed for at forholde sig til den og eventuelt undgå gentagelsestilfælde. Man har krav på at få at vide, hvorfor man bliver flyttet til en anden institution, frataget sin udgang, eller hvorfor man eventuelt kommer i isolation.

Vi kan ikke acceptere hverken vold eller trusler om vold hverken over for medindsatte eller ansatte i vores fængsler eller andre offentligt ansatte i øvrigt.

Lad os melde helt klart ud, at man må kunne udføre sit arbejde på betryggende vis uden at skulle leve i angst og frygt for represalier. Og

man må også have mulighed for at indberette overtrædelser, som man finder kriminelle eller blot uacceptable, uden at skulle risikere at blive udsat for hverken fysiske eller verbale krænkelse eller overgreb.

Det er muligt, at man ikke helt kan dæmme op for, at stærke indsatte bestemmer over de svage indsatte – der er jo også ledere i en børnehavn. Det, man kan og skal dæmme op for, er, at disse stærke indsatte udøver et lederskab, som er kriminelt eller asocialt.

Efter vores mening kan dette opnås ved nogle af de tiltag, som der er skitseret i dag, men også ved opdeling i mindre enheder, som f.eks. det projekt, der nu er ved Ringe Statsfængsel, og ved alternative afsoningsformer, endvidere ved tilbud om mere uddannelse og efteruddannelse til de ansatte, et mere tværfagligt personale. Det er stadig uforståeligt for os, at der ikke ansættes mere pædagogisk uddannet personale i vores fængsler.

Dette er for os at se vejen frem for at undgå nogle af de episoder, som i dag finder sted i kampen om førertrøjen, og for at undgå, at fængslerne bliver oplæringssteder for kriminalitet og stofmisbrug, og altså uden at fratage de indsatte oplysninger omkring dem, som er væsentlige i deres resocialiseringsforløb.

Peter Skaarup (DF):

Efter debatten i dag kan der vel ikke være nogen, der er i tvivl om, at Dansk Folkeparti støtter det forslag, som Venstre og De Konservative har genfremsat her.

Jeg synes, alt tyder på, at vi har et gevaldigt problem på det her område, og jeg synes egentlig, det er ærgerligt, at regeringen ikke vil give tilsagn om at indføre den her begrænsning i aktindsigten allerede nu, for jeg tror, man vil nå frem til, ligesom vi i øvrigt så med det forslag, vi tidligere havde til behandling i dag omkring skærpede straffe for voldtægt, at det er nødvendigt at lave nogle begrænsninger på det her område.

Jeg synes, de tal, som fængselsfunktionærerne jævnlig kommer med, for antallet af overfald, trusler m.v. mod fængselsfunktionærer, som bliver de sikre tabere i det her spil, meget godt viser, at der er brug for ændringer på det her område, og det er også friske tal, vi taler om her.

Og jeg synes, den der diskussion, hvor man ligesom sætter spørgsmålstejn ved fængselsfunktionærernes formand, Carsten Pedersens aktuelle mening, er lidt abstrakt at følge med i,

for der er vist ikke nogen, der er i tvivl om, at hans mening, fængselsfunktionærernes mening som helhed, deres organisations mening er, at man skal lave begrænsninger i den aktindsigt. Så det eneste, der mangler, er sådan set, at regeringen gennemfører den begrænsning.

Jeg vil dog takke fru Dorte Bennedsen for på rimelig realistisk vis trods alt at sige, at hvis de tiltag, der er gennemført fra regeringens side, ikke virker, så må vi måske se på det her på et tidspunkt. Jeg kan ikke helt vurdere det ansigtsudtryk, fru Dorte Bennedsen kommer med, som jeg kan se heroppefra, men jeg kan i hvert fald umiddelbart gentage, at det var nogenlunde den mening, jeg fik ud af det, fru Dorte Bennedsen sagde, at regeringen faktisk var villig til på et senere tidspunkt, hvis det, man havde gennemført, ikke virkede, så måske at begrænse den her aktindsigt. Det håber jeg i hvert fald bliver situationen.

Så synes jeg i øvrigt for at få mejslet enhver tvivl ud af verden, at vi skal bede om at få Dansk Fængselsforbunds aktuelle kommentarer til det her forslag på skrift til Retsudvalget, for så tror jeg, man vil kunne læse sig meget klart til, at fængselsfunktionærerne ønsker den her begrænsning. Det burde vel egentlig også sige sig selv, at de mennesker, der i deres tjeneste prøver på at håndhæve den retsbevidsthed, vi også har ude i befolkningen om, at man ikke skal kunne angribe fængselsfunktionærer, selvfølgelig også har en opfattelse af, at de ikke skal udsættes for de repressalier eller trusler, eller hvad der nu finder sted.

Det er da noget af det mest modbydelige at forestille sig, at folk, der på den ene eller anden måde skal prøve at være med til at holde ro og orden i samfundet, lov og orden i det hele taget, på den måde udsættes for trusler og repressalier. Det kan ingen være tjent med, og jeg håber, at regeringen vil gennemføre en begrænsning, hvis ikke nu, så i hvert fald på et senere tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg lyttede interesseret til hr. Skaarups bemærkninger om lovforslaget. Jeg ved ikke, om hr. Peter Skaarup har mulighed for at høre, hvad jeg siger, for det er faktisk et spørgsmål direkte til ham, for jeg hørte nemlig med interesse på, at der skulle foreligge nye friske tal, som dokumenterer, at der er sket en uheldig udvikling i episoderne i fængslerne, og at enhver, som så

disse tal, måtte være klar over, at nu skulle man gribe ind.

Jeg vil gerne vide, hvad det er for tal, så vi andre kan diskutere på lige fod med hr. Peter Skaarup. Jeg vil meget gerne have at vide, hvad det er for noget materiale, for så vil jeg da også gerne studere det.

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Jeg har desværre ikke tallene med i salen, så jeg kan ikke dele min viden med fru Elisabeth Arnold, men jeg mener, at vi, lige så vel som vi skal indhente udtalelser fra Dansk Fængselsforbund, når det handler om selve lovforslaget, og om man er enig i at begrænse aktindsigten, også skal få de tal i hus, som man har fra organisations side, om, hvor mange sager vi ser i forhold til repressalier og trusler m.v. Så kan vi få syn for sagen på det tidspunkt i Retsudvalget.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Det siger da sig selv, at alt materiale, som kan belyse et lovforslags gang, når vi sidder i Retsudvalget med det, selvfølgelig vil være utrolig godt.

Jeg er interesseret i at høre, om der faktisk foreligger noget materiale – andet end disse løse udsagn, som hr. Peter Skaarup kom med her fra talerstolen. Hr. Peter Skaarup sagde, at det var helt friske tal, og derfor vil jeg gerne høre, hvor disse tal stammer fra. Er det en beskrivelse af, hvordan verden ser ud, efter at straffuldbyrdesloven er vedtaget, eller er det gamle tal?

(Kort bemærkning).

Peter Skaarup (DF):

Det er nogle tal, som jeg havde lejlighed til at studere i et nyhedsbrev, der bliver udsendt af organisationen. Men jeg synes for at undgå enhver tvivl, og for at fru Arnold også kan gøre sig bekendt med tallene, inden vi træffer endelig beslutning om, hvorvidt vi skal trykke på de grønne eller de røde knapper, at det vil være rigtigt, da jeg ikke har tallene med i salen, at vi får indhentet dem til Retsudvalget, og så kan vi kigge på dem i fællesskab.

Sonja Albrink (CD):

Sidst vi behandlede det her forslag fra Venstre og De Konservative, gav CD en positiv melding om at støtte forslaget. Det gør vi også denne

gang, og jeg skal på Kristeligt Folkepartis vegne tilkendegive, at de også støtter forslaget.

Elisabeth Arnold (RV):

Fængsler er farlige arbejdspladser, og det er vigtigt, at ansatte i fængslerne har mulighed for at beskytte sig mod repressalier fra indsatte og i det hele taget beskytte sig mod at lide overlast i det voldsomme arbejdsmiljø, der er dér.

Aktindsigten er en vigtig del af retssikkerheden for de indsatte, men aktindsigten kan også misbruges til at udøve repressalier dels over for de ansatte, dels over for medindsatte. I den lovgivning, der gælder i dag, straffuldbydelsesloven, er der adgang til at begrænse aktindsigten efter en konkret vurdering.

Forslagsstillerne foreslår, at man generelt afskærer de indsatte fra at få aktindsigt i bestemte typer sager. Vi mener, at vi skal give den gældende straffuldbydelseslov en chance og se på, hvad det er for konkrete muligheder, der bliver anvendt til at begrænse aktindsigten for de indsatte. Vi mener, at vi skal have nogen erfaring med den lov, før vi kan skride til eventuelle ændringer. Jeg mener, at det vil være halsløs gerning at indføre ændringer, før vi overhovedet ved, hvordan den nugældende lov fungerer.

Ingen kan acceptere vold og optøjer i fængslerne, og ingen kan acceptere, at grupper tyranniserer andre, men det er altså muligt allerede med den lovgivning, vi har nu, dels at isolere negativt stærke fanger, dels begrænse aktindsigten efter en konkret vurdering.

Fra Det Radikale Venstres side synes vi, at vi skal give den gældende lovgivning nogen tid at løbe på, før vi eventuelt skrider til ændringer eller andre vurderinger af den. Vi observerer fortsat området, og vi er meget interesserede i at diskutere fremtiden på området. Vi er ikke afvisende over for at stramme i aktindsigtsreglerne, men vi vil gerne have et ordentligt grundlag at gøre det på. Vi vil gerne have noget dokumentation af, at de gældende bestemmelser ikke er tilstrækkelige for at sikre de ansatte et ordentligt arbejdsmiljø og en ordentlig sikkerhed.

Der er, så vidt vi kan se, ikke nogen ændringer. Vi vil gerne diskutere det i Retsudvalget, men vores udgangspunkt er, at den gældende lovgivning har eksisteret i alt for kort tid til, at vi kan se, om der fortsat er uholdbare forhold.

Søren Søndergaard (EL):

Det er utvivlsomt rigtigt som påpeget af forslagsstillerne, at der er stærke fanger, stærke

indsatte, som udnytter svage indsatte, nøjagtig ligesom det er i samfundet, hvor der er stærke, der udnytter og undertrykker de svage.

Desværre er det også rigtigt, at vi har fået indrettet nogle institutioner, så denne udnyttelse af de svage er endnu værre i fængslerne end uden for fængslerne. Det problem er det uhyre relevant at gøre noget ved, og det vil vi i hvert fald meget gerne medvirke til.

Vi går meget gerne ind i en reform af det danske fængselsvæsen og det danske straffesystem, som tager udgangspunkt i en målsætning om, at den straffede skal sikres bedre muligheder for at undgå at falde tilbage til kriminalitet – for vedkommendes egen skyld, men frem for alt for alle dem, der bliver udsat for kriminaliteten.

Det vil bl.a. kræve, at vi afskaffer nogle af de nuværende mastodontfængsler. Det vil kræve mindre, men bedre fængsler. Det vil kræve færre folk i fængslerne, dvs. øget brug af alternativ straf. Det vil kræve mere og bedre uddannet personale. Det er jo et oplagt krav for en fagforening som Dansk Fængselsforbund. Det vil kræve mere hjælp til de svage fanger. Et af de helt store problemer er jo, at de svage fanger ikke får tilstrækkelig hjælp i fængslerne i forhold til de behov, de har. Der burde sættes ind med en indsats, så de blev styrket som personer. Det kunne de bruge både i fængslerne, og når de kom ud af fængslerne.

Men det er selvfølgelig ikke sådan nogle forslag, som reelt kunne løse problemerne, vi ser fra V og K. Helt rutinemæssigt er det afskaffelse af retssikkerheden for det, man kalder de stærke fanger. Anonyme meddelelser skal kunne bruges til at idømme folk disciplinærstraffe, og fanger skal kunne flyttes rundt fra det ene fængsel til det andet uden at kunne få aktindsigt i, hvad der ligger bag beslutningerne. Det er klart, at det vil føre til vilkårlighed og magtmisbrug. På den måde passer forslaget fint sammen med andre borgerlige forslag om anonyme vidner osv.

Det, der er baggrunden for det, hører vi fra de borgerlige, er, at man sætter offerets retssikkerhed over for forbryderens. Og det lyder flot. Men hvad betyder det i praksis? Det er jo ikke sådan, at der er nogen, der på forhånd er defineret som forbrydere. Det er jo netop det, der som regel skal opklares, og derfor bliver konsekvensen af at afskaffe retssikkerheden for de formodede forbrydere, at den afskaffes for os alle, hvis vi kommer i den situation, hvor vi har brug for den.

Og så er det jo ikke sådan, og det synes jeg er en underlig misforståelse, at de svage fanger altid taler sandt. Det er næsten, som om svage fanger er sandhedsmedier. Vrøvl og sludder. Svage fanger kan være i lommen på alle mulige andre stærke fanger i fængslet eller i et andet fængsel eller for den sags skyld uden for murene. Derfor er det efter vores mening absurd at tage udtalelser fra svage fanger som udgangspunkt for en højere sandhed.

Forbrydere skal naturligvis straffes. Det gælder også forbrydere, der forbryder sig i fængslet. Men de skal have en fair retssag og en fair behandling, når de sidder i fængslet. Anonyme vidner og afskaffelse af aktindsigt for indsatte i fængsler er ikke udtryk for en fair behandling. Det er efter vores opfattelse brud med grundlæggende principper, der bør gælde i et retssamfund. Og hvad værre er: Det skaber i sidste ende flere problemer, end det løser.

Karen Rønde (V):

Jeg vil gerne sige tak for debatten. Jeg ser frem til et konstruktivt udvalgsarbejde, hvor jeg synes, at det vil være oplagt, at udvalget inviterer blandt andet fængselsfunktionærernes formand, så han kan fremlægge sine synspunkter over for hele udvalget. Jeg takker dem, der positivt har tilkendegivet støtte til forslaget.

Som jeg har sagt tidligere, er vi godt klar over som forslagsstillere, at dette forslag ikke løser alle problemer. Vi mener, at det er et lille skridt i den rigtige retning til at sikre, at indsatte, der

opfører sig ordentligt, ikke lider overlast, og til at sikre, at personalet kan videregive oplysninger, uden at de er angst for, at de udsættes for repressalier.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 10. oktober 2001, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 18.41